

SENDİKACILIĞI POTLAÇ KURTARIR

Aydınlık Gazetesi, 27 Haziran 2015

Yıldırım Koç

Yaşanan ve giderek derinleşen ekonomik kriz sınıf mücadelesinden başka çıkış yolu bırakmıyor. Mücadele örgütle olur. Ancak işçi sınıfının örgütlenme araçlarından biri olan sendikalar, yükselen mücadelenin ihtiyaçlarına cevap veremiyor. Bunun en açık örneğini, metal işkolunda Türk Metal'e duyulan büyük tepkide gördük.

Sendikacılık günümüzde genellikle paralı ve itibarsız bir "meslek".

Halkımız, sendikacılara pek değer vermiyor.

Patronların çoğunun binmediği lüks arabalarda pahalı lacileri içinde dolaşan sendikacıların arkalarından söylenenler hiç de hoş şeyler değil.

Sendikalarımız yeniden itibar kazanmalı. Sendikaların güven sağlamasının yolu, sendikalarımızın itibar kazanmasından geçiyor.

POTLAÇ ÇÖZÜMDÜR.

Peki, sendikalarımız nasıl itibar kazanır.

"Potlaç"la.

Soru şu: Sendikalarımız zengin ve itibarsız mı olacak; yoksul ve itibarlı mı?

Herkesin bildiği bir söz vardır. Zengin yöneticilerin halkları yoksuldur.

Bu sözü sendikacılara uyarlarsanız şöyle olur: Zengin sendikacıların sendikalarının üyeleri patronların esiridir.

Sendikaları kurtaracak "potlaç" ne?

Aydınlık'ta dört yıl önce yazmışım.

Eski Türklerde yöneticilerin mal biriktirmesi "potlaç" uygulamasıyla engelleniyordu. Geleneğe göre, kağan yıl boyunca ganimetlerden, hediyelerden ve diğer kaynaklardan bir birikim yaparmış. Daha sonra da bir gün bir ziyafet düzenlemiş. Bu ziyafet sonrasında, kağanın ve hatunun üzerindeki giyecekler dışındaki tüm mal varlığı, halk tarafından paylaşılırmış.

Potlaç, toplumsal adaletsizlikleri ve eşitsizlikleri engellediği gibi, rüşveti ve yöneticilerin hırsızlıklarını da önlemiş.

Bütün bir yıl boyunca çalarak çırparak biriktirdiklerinin elinden alınacağını, kimseye miras bırakılamayacağını bilen bir yönetici hırsızlık yapar mı, rüşvet alır mı?

Bu kavram, benzer bir içerikle Amerika'daki kızilderililerde de var. "Potlach" diye yazıyorlar. Aynen bizim "potlaç" gibi okunuyor. Kızilderililerin potlaçının ana amacı da birikimi paylaşma. Bu paylaşım danslı bir törenle gerçekleştiriliyor.

Potlaç, herhalde toplumda "ekonomik artık" ortaya çıktığında ve ilkel komünal toplumdan sınıflı topluma geçildiğinde uygulanan bir gelenek.

POTLACI ÇAĞDAŞLAŞTIRALIM.

Sendikacılığı atalarımızın bu geleneğinin kurtaracağını, "potlaç"ın sendikacıların itibarını yeniden kazandıracağını sanıyorum.

Sendikacı işçidir. İşçilik yaparken aldığı ücret ve sahip olduğu mal-mülk bellidir.

Sendikalarımız önce şimdiki mal-mülklerini, bankadaki paralarını, altınlarını, vb. açıklasınlar.

Eski Türklerdeki gibi kolay olsa, hep birlikte ziyafete gider, sendikacının ve eşinin üstündekiler dışındaki herşeyini dağıtırdık.

Şimdi iş çok daha zor.

Sendikacı ayrı mal biriktiriyor; yakınları ayrı mal-mülk ediniyor.

Hele bir sendikacı biliyorum, çaldıklarıyla aldığı arazileri metresinin üstüne tapuluyor.

Eski Türkler zamanında mal-mülk denilen zenginlik, taşınabilen eşyalardı.

Şimdi iş çok daha karmaşık. Bazı sendikacıların veya kızlarının bankadaki paralarını ziyafet yerine taşımaya kalksanız, bavullar gerekir. Ayrıca tapular tapular var.

İşin kolayı, eski Türklerin "potlaç"ını çağdaşlaştırmak.

Sendikacıları ve yakınlarını toplayalım; sendikacılık süresince elde edilen servetlerini ortaya dökelim. Hepsini sendikaya veya devlete gelir kaydedelim.

Sendikaya gelirken neyi varsa, şimdi de elinde onlar kalsın.

Çok laf yalansız, çok mal haramsız olmaz.

Haramı kaldıralım.

Sendikacılık o zaman, ancak itibar sahibi olmak, yalnızca saygı görmek isteyenlerin yapacağı geçici bir iş olur.